

Liberecký kraj
resort životního prostředí a zemědělství

Zápis č. 2

ze zasedání Komise Rady Libereckého pro adaptaci na změnu klimatu
konané dne 31. 3. 2022 od 14:30 hod.
na Krajském úřadě Libereckého kraje

Přítomní:

1. Ing. Jiří Klápště
2. Václav Židek
3. Ing. Petr Dobrovský
4. Ing. arch. Petr Klápště, Ph.D. – DISTANČNĚ ON-LINE
5. Bc. Jaroslav Křepel
6. Ing. Miroslav Kudrna
7. Ing. Tomáš Maček
8. Ing. Petr Meduna
9. Ing. Ivan Novotný – DISTANČNĚ ON-LINE
10. Mgr. Jan Korytář
11. Ing. Michal Křejeří
12. Ing. Ludvík Řičář
13. RNDr. Jitka Šádková

Omluveni:

RNDr. Jakub Horecký
MVDr. David Nejedlo
Mgr. Petr Staněk
MUDr. Anna Kšírová
Ing. Lukáš Řádek

Nepřítomni:

Ing. Petr Kubíček

Hosté:

-

Program:

Zahájení

1. Seznámení s uzavřenou dohodou ČR a PL k dolu Turów
2. Ložisko štěrkopísku Václavice u Hrádku nad Nisou (možné kroky směřující k vyřazení z bilance Regionální surovinové politiky Libereckého kraje – odpis zásob)
3. Různé

Závěr

Zahájení

Jednání komise se uskutečnilo v zasedací místnosti č. 326a v budově Krajského úřadu Libereckého kraje. Jednání zahájil a řídil Ing. Jiří Klápště, předseda Komise RLK pro adaptaci na změnu klimatu (dále jen „Komise“). V úvodu přivítal přítomné členy a hosty a následně konstatoval, že Komise je usnášeníschopná. Předsedající otevřel diskusi k návrhu programu, který obdrželi členové Komise v pozvánce. Přítomní členové komise schválili program a komise zahájila projednávání jednotlivých bodů.

Bod č. 1 – Seznámení s uzavřenou dohodou ČR a PL k dolu Turów

Václav Židek upozornil na zveřejnění Dohody české a polské strany o spolupráci k řešení vlivů na těžební činnosti v dole Turów na stránkách MŽP. V tuto chvíli je již převeden finanční dar ve výši 844 mil. Kč do rozpočtu kraje, na transparentní účet. Byl zřízen Fond Turów, ze kterého budou moci čerpat obce a vodárenské společnosti (musí být zapojeny s ohledem např. na plán zkapacitnění vodního zdroje Machnín, který je majetkem vodárenské společnosti a nemohou do něj investovat obce – do cizího majetku). Úroky budou součástí financování fondu. Zároveň v tuto chvíli vzniká Fond malých projektů, pro menší projekty obcí v oblasti životního prostředí na české či polské straně (retenční opatření, výsadby alejí a další zeleně – obecně projekty, které sníží dopady v oblasti vody a znečištění ovzduší). Připravuje se zakázka na monitoring dopadů těžby (změny terénu a s tím související poškození nemovitostí. Probíhají jednání s Diamo, Gepos, Statotest., tedy s firmami, které mají odbornost k určení nejvhodnější metody a přiměřeného nacenění. Následně proběhne veřejná zakázka. Pravděpodobně se bude jednat o mix metod monitoringu.

RNDr. Jitka Šádková doplnila, že se jedná o dvě smlouvy:

- Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Polské republiky o spolupráci k řešení vlivů těžební činnosti v povrchovém hnědouhelném dole Turów v Polské republice na území České republiky a
- Darovací smlouva OLP/276/2022.

Z Dohody vyplývají finanční prostředky ve výši 25 mil. Euro a dá se říci, že jsou obecněji využitelné nežli prostředky, které plynou z daru. Prostředky plynoucí z dohody jsou určeny k řešení v oblasti životního prostředí, monitorování dopadů těžby na území ČR. V dohodě je určena role kraje, ČR a PL v oblasti vzájemného financování Fondu malých projektů (500 Euro ročně). Proběhlo již první jednání Euroregionu Nisa k vymezení statutu fondu a první výzvy. Dle dohody strany zřídí společnou komisi, která by měla řešit strategii spravedlivé transformace regionu.

Z Darovací smlouvy vyplývá dar 10 mil. Euro Libereckému kraji a zároveň jsou zde podmínky, na co je kraj využije v oblasti vodohospodářské infrastruktury. Finanční prostředky budou poskytovány formou dotací obcím a vodohospodářským společnostem. Zároveň je možné hradit

monitoring škod vzniklých v důsledku těžební činnosti v dole Turów. Vznikl FondTurów a byl zřízen transparentní účet. Správcem fondu byl pověřen odbor životního prostředí a zemědělství.

Komise:

Předseda vznesl dotaz na funkčnost plánované těsnicí bariéry. V. Židek informoval, že těsnicí bariéra je vybudována a nyní je v kolaudačním procesu a řeší se její těsnost. Upozornil, že je třeba oddělit funkčnost bariéry v podzemí, což nevylučuje její nedostatečnost pro řešení problému (voda může unikat jinudy, než kde je bariéra vybudovaná). Zároveň bude měřeno, zda voda přestala klesat. Pokud voda do konce kolaudačního procesu nepřestane klesat, tak se bude tvořit nový hydrologický model. Pokud voda bude unikat jinudy, tak by to hydrologický model měl ukázat. Na základě toho musí polská strana přijmout další opatření – ve smyslu vybudování další těsnicí stěny, jejího prohloubení nebo rozšíření. Pokud by došlo k nějakému havarijnímu stavu, tak důl musí přerušit činnost, dokud nebude vyřešen. Hydrologický model by měl tedy zajistit další řešení ze strany polské strany, pokud by se hydrologický režim na české straně neoptimalizoval. S ohledem na vliv změny klimatu bude probíhat spolufinancování ČR. Spoluzodpovědnost na naplňování dohody nese stát.

L. Řičář vznesl dotaz na charakter opatření, která budou v rámci vodohospodářské infrastruktury podporována z Fondu Turów. J. Šádková informovala o přehledu opatření (bylo zasláno přílohou pozvánky jako materiál pro jednání).

L. Řičář se ptal na dostatečné zdroje vody pro Hrádek. J. Šádková informovala, že se předpokládá zdroj úpravny vody v Machníně. Tento zdroj bude i pro Chrastavu.

Bod č. 2 - Ložisko štěrkopísku Václavice u Hrádku nad Nisou (možné kroky směřující k vyřazení z bilance Regionální surovinové politiky Libereckého kraje – odpis zásob)

RNDr. Jitka Šádková informovala o zaslání podkladů spolu s pozvánkou. Informovala o dotazu na MŽP (e-mail byl také podkladem k jednání). Toto ložisko štěrkopísku je ložiskem nevyhrazeného nerostu a je součástí pozemku, tzn. je vlastně majitele pozemků, pod kterými se nachází geologickým průzkumem ověřené zásoby suroviny.

Z hlediska horního zákona se nejedná o vyhrazený nerost s osvědčením o výhradním ložisku. Štěrkopísky nebyly zařazeny mezi výhradní ložiska, nevztahuje se na ně chráněné ložiskové území a stát si je tedy „nehlídá“ a nevytvářejí se tam ani žádné bilanční zásoby. Takové ložisko není zájmem státu a nelze jej z ničeho odepisovat. Pro odpis zásob (vynětí z evidence zásob) ložiska nevyhrazeného nerostu neexistují legislativní nástroje. Je tedy ryze na vlastníkově pozemku, jak s ním naloží. Těžbě by samozřejmě musel předcházet povolovací proces, územní rozhodnutí, vynětí ze zemědělského půdního fondu, dle objemu těžby by se řešil proces posuzování vlivů na životní prostředí. Odepisovat ložisko však nelze, protože není z čeho odepisovat.

Komise:

J. Klápště upozornil, že možnost obrany před těžbou prostřednictvím ZPF není moc silná (v případě nedostatku suroviny), je to samozřejmě i otázkou územního plánování příslušných obcí. Jsou tedy nástroje jak s tím případně pracovat.

J. Šádková ještě jednou ujistila, že není v silách kraje v tuto chvíli zajistit odepsání ložiska.

Bod č. 3 – Různé

- J. Korytář informoval, že v rámci neziskové organizace pomáhají žadatelům s přípravou žádostí o dotace z programu [8.6 Podpora retence vody v krajině a adaptace sídel na změnu klimatu](#).
- J. Klápště informoval, že bude vyhlášen [Program péče o krajinu](#) - PPK B (volná krajina) s alokací 37 mil. Kč. Dalším nástrojem pro financování adaptačních opatření na změnu klimatu bude [Národní plán obnovy](#), který bude součástí (jako jeden z podprogramů) stávajícího programu [Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny s alokací 105 mil Kč](#). Spektrum podporovaných opatření bude široké. Výzvy v rámci nového [Operačního programu Životní prostředí](#) budou s největší pravděpodobností vyhlášeny ve 3. kvartálu letošního roku.
- J. Křepel informoval o přípravách 8 projektů fotovoltaiky pro příspěvkové organizace kraje (školy) do aktuální výzvy Národního programu obnovy. Jedná se první fázi nejvíce perspektivních projektů ze zásobníku 35 obdobných projektů.

Návrhy do programu následujícího jednání

- Prezentace Obnova Sedmihorského mokřadu – pozemkový spolek
- Revitalizace mokřadů v Jablonném v Podještědí – J. Korytář

.....

Ing. Jiří Klápště

předseda Komise Rady Libereckého kraje pro adaptaci na změnu klimatu

Zapsala: Ing. Tereza Pokorná,

tajemník Komise Rady Libereckého kraje pro adaptaci na změnu klimatu